# Iatridis proti Řecku, rozsudek ze dne 25. 3. 1999

**Stěžovatel:** Iatridis

**Žalovaný stát:** Řecko

**Číslo stížnosti:** 31107/96

**Datum:** 25.03.1999

**Článek Úmluvy:** čl. 1 Protokolu č. 1
čl. 13

**Rozhodovací formace:** Velký senát

**Soud:** Evropský soud pro lidská práva

**Významnost:** 1

**VÝBĚR ROZHODNUTÍ EVROPSKÉHO SOUDU PRO LIDSKÁ PRÁVA PRO JUSTIČNÍ PRAXI Č. 4/2000**

**Iatridis proti Řecku, rozsudek ze dne 25. 3. 1999**

Evropský soud pro lidská práva, zasedající v souladu s článkem 27 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) ve znění Protokolu č. II a v souladu s příslušnými ustanoveními Jednacího řádu Soudu jako Velký senát, který tvořili následující soudci: E. Palmová, předsedkyně, L. Ferrari Bravo, Gaukur Jörundsson, L. Caflisch, K. Jungwiert, M. Fischbach, J. Casadevall, B. Zupančić, N. Vajičová, J. Hedigan, W. Thomassenová, M. Tsatsa-Nikolovska, T. Pantiru, E. Levits, K. Traja, soudce ad hoc C. Yerarıs, M. de Salvia, tajemník Soudu, po uzavření porady Senátu, která se konala 17. prosince 1998 a 24. února 1999, posledně uvedeného data vynesl následující rozsudek:

**POSTUP**

1. Případ byl předán Soudu, vytvořenému podle bývalého článku 19 Úmluvy, vládou Řecké republiky (dále jen „Vláda“) 30. července 1998 během tříměsíční lhůty stanovené bývalými články 32 § 1 a 47 Úmluvy. Tomu předcházelo podání stížnosti proti Řecku (č. 31107/96), předložené Evropské komisi pro lidská práva (dále jen „Komise“) občanem řecké národnosti, panem Georgiosem Iatridisem, podle bývalého článku 25 dne 28. března 1996.

Žádost Vlády se opírala o bývalé články 44 a 48 Úmluvy. Předmětem uvedeného podání byla žádost o vydání rozhodnutí, zda skutkový děj případu zakládá porušení závazků odpovědného státu podle článku 13 Úmluvy a článku 1 Protokolu č. 1.

2. K dotazu učiněnému v souladu s ustanovením 33 § 3 (d) bývalého Jednacího řádu Soudu žadatel prohlásil, že si přeje zúčastnit se jednání před Soudem a ustanovil pana I. Tagarase a paní N. M. Kanellopoulovou ze sdružení advokátů v Athénách ke svému zastupování (bývalé ustanovení 30).

3. Jako předseda senátu, který byl původně jmenován (bývalý článek 43 Úmluvy a bývalé ustanovení 21) zejména pro projednání procesních otázek, které by mohly vzniknout předtím, než vstoupí v platnost Protokol č. 11, R. Bernhardt, tehdejší předseda Soudu, prostřednictvím tajemníka konzultoval se zástupcem Vlády a právními zástupci žadatele organizaci písemného postupu. V souladu s usnesením z 8. září 1998 tajemník obdržel vyjádření žadatele 10. listopadu 1998 a Vlády 13. listopadu 1998.

4. Jakmile 1. listopadu 1998 vstoupil v platnost Protokol č. 11 a v souladu s jeho článkem 5 § 5 byl případ předán Velkému senátu. Do Velkého senátu byl z moci úřední jmenován C. L. Rozakis, zvolený soudce zastupující Řecko (článek 27 § 2 Úmluvy a ustanovení 24 § 4 Jednacího řádu Soudu), L. Wildhaber, předseda Soudu, E. Palmová, místopředsedkyně Soudu, J.-P. Costa a M. Fischbach, místopředsedové sekcí (článek 27 § 3 Úmluvy a ustanovení 24 §§ 3 a 5 /a/). Ostatními členy jmenovanými k doplnění Velkého senátu byli L. Ferrari Bravo, L. Caflisch, I. Cabral Barreto, W. Fuhrmann, K. Jungwiert, N. Vajičová, J. Hedigan, W. Thomassenová, M. Tsatsa-Nikolovska, T. Pantiru, E. Levits a K. Traja (ustanovení 24 §§ 3 a 5 /b/ a /c/ a ustanovení 100 § 4). Poté pan Rozakis, který se zúčastnil projednávání případu před Komisí, odstoupil z Velkého senátu (ustanovení 28). Vláda proto jmenovala pana C. Yerarise, aby se zúčastnil jako soudce ad hoc (článek 27 § 2 Úmluvy a ustanovení 29 § 1). Později se pan Wildhaber dále nemohl zúčastnit projednávání případu, místo předsedy Velkého senátu zaujala paní Palmová a náhradní soudce Gaukur Jörundsson jej nahradil jakožto člena Velkého senátu. Podobně byli pánové Costa a Fuhrmann, kteří se nemohli podílet na dalším projednávání případu, nahrazeni soudci J. Casadevallem a B. Zupančičem (ustanovení 24 §§ 3 a 5 /b/).

5. V souladu s rozhodnutím předsedy se veřejné ústní jednání konalo v Paláci lidských práv ve Štrasburku 17. prosince 1999.

Před Soud předstoupili:

(a) za Vládu hlavní právní poradce P. Georgakopoulos, zástupce, a právní asistentka V. Pelekouová, poradce, oba ze Státní legislativní rady;

(b) za žadatele členové sdružení advokátů v Athénách I. Taragas, právní zástupce, a I. Zakaropoulos.

Soud vyslechl přednesy pánů Taragase a Georgakopoulose a rovněž jejich odpovědi na otázky položené jedním ze soudců.

## SKUTKOVÁ ZJIŠTĚNÍ

### I. Zvláštní okolnosti případu

### A. Postup „vlastníků“ půdy, na které je postaveno kino Ilioupolis

6. V roce 1929 zdědil K. N. po svém adoptivním otci tři čtvrtiny území známého jako „Karrasův statek“. V roce 1938 mu jeho adoptivní matka prodala zbývající čtvrtinu „Karrasova statku“, která byla jejím dědictvím po manželovi. Kupní smlouva určila rozlohu „Karrasova statku“ na 12 000 000 čtverečních metrů.

7. V roce 1950, poté co obdržel příslušné povolení, K. N. na části tohoto území vybudoval přírodní kino Ilioupolis.

8. V roce 1953 Ministerstvo zemědělství odmítlo uznat K. N. jako vlastníka celého „Karrasova statku“ a tvrdilo, že adoptivní otec K. N. vlastnil pouze část území, a to oblast ve velikosti od 320 000 do 520 000 m², která však nezahrnovala území, na kterém bylo později vybudováno kino Ilioupolis. Zbytek

území byl veřejný les a nebyl zahrnut v listinách, které předložil K. N. k prokázání svého nároku. Následně se K. N. obrátil na Nejvyšší správní soud, aby zrušil rozhodnutí Ministerstva zemědělství, ale jeho žádost byla zamítnuta. Dne 5. února 1955 bylo sporné území královským dekretem prohlášeno zemí určenou k opětovnému zalesnění. K. N. se obrátil na Nejvyšší správní soud, aby zrušil královský dekret, avšak soud žádost odmítl s tím, že sporné území je lesní půda patřící státu.

9. Rozhodnutím Kabinetu z 10. února 1965 a 11. března 1966, které bylo publikováno v Úředním listě a zapsáno do ilioupolisského městského registru, stát převedl 220 000 m² „Karrasova statku" na Policejní bytové družstvo. Do tohoto území nebyl zahrnut pozemek, na kterém bylo postaveno kino Ilioupolis.

10. Dne 28. července 1965 bylo královským dekretem nařízeno znovu zalesnit území v Ilioupolisu. Podle názoru vlády se tento dekret týkal blíže neurčené části „Karrasova statku". Dne 2. prosince 1966 byl dekret novelizován dalším dekretem, který byl publikován v Úředním listě.

11. Dne 3. dubna 1967 K. N. zažaloval Policejní bytové družstvo, aby určil své právo k pozemku, který byl na družstvo převeden. Stát jakožto převodce do řízení zasáhl ve prospěch družstva. Žaloba byla zaznamenána do ilioupolisského zástavního registru. V poznámce k příslušné straně byly poznamenány následné rozsudky athénského soudu prvního stupně (č. 16992/1973) a soudu odvolacího (č. 4910/1977 – viz odstavec 13 níže), kterými byla žaloba zamítnuta a uznáno vlastnictví státu ke spornému území.

12. V roce 1976 K. N. zemřel a jeho dědicové měli zaplatit dědickou daň z pozemku, na kterém bylo vybudováno kino. Stát si vložil hypotéku na pozemek jako záruku za dlužnou daň. Hypotéka byla splacena v roce 1982.

13. Dědicové K. N. pokračovali v procesu zahájeném 3. dubna 1967. Dne 21. června 1977 athénský odvolací soud rozhodl, že část území převedená na Policejní bytové družstvo patří státu. V odůvodnění rozsudku vyslovil souhlas s tvrzením ministerstva, že adoptivní otec K. N. vlastnil pouze část „Karrasova statku". Odvolací soud své rozhodnutí založil mimo jiné na závěru, že „Karrasův statek" byl zapsán v Národním seznamu lesů jako lesní půda a že stát proto byl v dobré víře vlastníkem a choval se jako vlastník.

14. Na základě rozhodnutí náměstka ministra financí ze 7.–19. září 1984 byla část „Karrasova statku", ve které se nachází pozemek, na kterém bylo postaveno kino, zapsána do katastru státního vlastnictví dne 27. června 1985. Dne 6. července 1985 byla tato skutečnost zaznamenána do ilioupolisského zástavního registru. V roce 1987 dědicové zahájili řízení k určení svého práva k pozemku, který byl zapsán do katastru jako státní vlastnictví. V roce 1988 athénský soud prvního stupně odmítl jejich podání s odkazem na rozhodnutí athénského odvolacího soudu z 21. června 1977 o tom, že adoptivní otec K. N. vlastnil pouze část „Karrasova statku" o rozloze mezi 320 000 a 520 000 m². Dědicové se proti tomuto rozhodnutí odvolali.

15. Dne 9. února 1989 athénský odvolací soud rozhodl, že ve svém rozsudku z 21. června 1977 závazně posoudil pouze otázku vlastnictví 220 000 m², které byly převedeny na Policejní bytové družstvo. Ostatní části odůvodnění rozsudku se nevztahují závazně na dědice K. N. Odvolací soud proto zrušil rozhodnutí soudu prvního stupně a nařídil, aby soud případ věcně projednal.

16. Dne 29. května 1996 se dědicové K. N. obrátili na státního zástupce u athénského soudu prvního stupně pro prozatímní rozhodnutí proti státu a ilioupolisské městské radě. Blíže neurčeného data státní zástupce žádost odmítl. Dědicové se proti tomuto rozhodnutí odvolali. Dne 30. května 1997 náměstek státního zástupce u athénského odvolacího soudu jejich odvolání zamítl.

**B. Řízení před žadatelem**

17. V roce 1978 dědicové K. N. pronajali přírodní kino Ilioupolis žadateli, který je zcela restauroval. Dne 4. července 1985 prefekt v Attice informoval žadatele, že s účinností od 27. června 1985 je pozemek. za kterém kino stojí. pokládán za státní vlastnictví a jeho držení je tudíž neoprávněné. Stát proto od něho bude vyžadovat náhradu v souladu s článkem 115 prezidentského dekretu z 11. – 12. listopadu 1929 bez toho, by bylo dotčeno právo státu vystěhovat ho podle zákona č. 1539/1938, o ochraně státní půdy.

Dne 16. listopadu 1988 Státní pozemkový úřad postoupil kino ilioupolisské městské radě. Dne 24. listopadu 1988 prefekt v Attice o tom informoval žadatele a nařídil mu vyklidit kino do pěti dnů pod hrozbou použiti zákona č. 1539/1938.

18. Dne 9. února 1989 pozemkový odbor prefektury v Attice nařídil vystěhování žadatele podle zákona č. 1539/1938. ve znění zákona č. 263/1968. Příkaz byl žadateli „doručen" 16. března 1989 tak, že byl přilepen na dveře kina. Následujícího dne, když advokáti stávkovali a žadatel nebyl přítomen, úředníci ilioupolisské městské rady příkaz vykonali násilným vstupem do kina. Byl sepsán inventární seznam movitého majetku žadatele (projektory, židle, bilboardy a zařízení baru). Jistý pan G. L., který byl pracovně spjat se žadatelem, ale nezastupoval ho, seznam podepsal a požádal úředníky, aby věci uschovali.

19. Žadatel napadl příkaz k vystěhování u athénského oblastního soudu, který projednal záležitost ve zkráceném řízení a rozhodl ve prospěch státu. Žadatel se odvolal k athénskému soudu prvního stupně, který dne 23. října 1989 samosoudcem ve zkráceném řízení příkaz k vystěhování zrušil. Soud prohlásil, že pozemkový odbor může vydat příkaz k vystěhování jedině tehdy, pokud dotčená nemovitost patří státu, vlastnictví státu je nesporné a pokud je nemovitost třetí stranou obsazena neoprávněně.

Soud dále konstatoval, že v předloženém případě tyto podmínky nebyly splněny, neboť žadatel prokázal přesvědčivým způsobem následující skutečnosti: před soudy probíhá mezi dědici K. N. a státem řízení ve věci vlastnictví pozemku, na kterém je vybudováno kino, dědicové K. N. se považovali za vlastníky pozemku po velmi dlouhou dobu a vykonávali všechna práva a povinnosti s vlastnictvím spojená a konečně žadatel je nájemcem kina od roku 1978.

20. V důsledku tohoto rozhodnutí žadatel učinil několik podání k příslušným orgánům, aby nadále kino nebylo drženo ilioupolisskou městskou radou. Dne 2. dubna 1990 Ministerstvo financí prohlásilo, že vzhledem k zrušení příkazu k vystěhování má být pozemek vrácen žadateli a zrušen převod kina na ilioupolisskou městskou radu. Avšak pokud bude rada trvat na zadržování kina, pak otázka náhrady žadateli musí být řešena v souladu se zákonem o obchodních pronájmech.

21. Dne 11. července 1991 Statni legislativní rada v odpovědi na otázku Ministerstva financí vyjádřila názor, že kino má byt vraceno žadateli. Žadatelovy nároky v důsledku škody utrpěné vystěhováním mohou být spokojeny pouze tehdy, pokud by se obrátil na Státní legislativní radu a zahájil proces. Dále stát může prokázat své vlastnické právo na pozemek žalobou proti dědicům K. N. nebo rychlým vyřízením soudního sporu mezi ním a dědici K. N., který probíhá před soudy od roku 1987.
Dne 15. května 1994 se žadatel obrátil na Státní pozemkový úřad, aby mu bylo kino vráceno.

22. Dne 21. prosince 1994 žadatel zažaloval stát a ilioupoulisskou městskou radu u athénského správního soudu za úmyslné porušení práva a o náhradu škody, kterou utrpěl v důsledku toho, že mu kino nebylo vráceno. Požadoval náhradu ve výši 32 300 000 drachen (GDR), dále úrok za ztrátu příjmů od roku 1989 do roku 1994 a za ztráty na vybavení podniku.

23. Dne 5. dubna 1995 žadatel vyzval ilioupolisského starostu, aby zařídil navrácení kina. Dne 5. května 1995 podal na starostu trestní oznámení. Blíže neurčeného data rovněž podal trestní oznámení na předsedu Státního pozemkového úřadu.

24. Dne 26. července 1995 žadatel požádal athénský soud prvního stupně, aby registroval zástavní právo proti ilioupolisské městské radě jako záruku za ušlý příjem ve výši 30 000 000 GRD. Soud žádost zamítl s odůvodněním, že nebyla stanovena povinnost majetek vrátit, neboť u soudu nebyla podána žádná žádost za tímto účelem a nebylo ve věci konečné rozhodnutí soudu.

25. Dne 31. července 1995 Státní pozemkový úřad v návaznosti na další požadavek žadatele doporučil. Aby převod kina na ilioupolisskou městskou radu byl zrušen a kino vráceno žadateli, který měl být Ministerstvem financí znovu uveden do držby. Toto doporučení mělo na základě zákona č. 973/1979 schválit Ministerstvo financí.
Žadatel, který nebyl o doporučení zpraven, se 4. října 1995 obrátil na ministra financí. Dne 13. října 1995 požádal athénský soud prvního stupně o vydání prozatímního opatření proti ilioupolisskému starostovi v řízení o úmyslném porušení práva. Dne 16. října 1995 se znovu obrátil na ministra financí.

Dne 25. října soud prvního stupně rozhodl, že není důvod k vydání prozatímního opatření, protože starosta není odpovědnou osobou. Dne 7. listopadu 1995 se na základě zásahu státního zástupce žadatel dozvěděl o rozhodnutí Státního pozemkového úřadu z 31. července 1995. Dne 15. listopadu 1995 žadatel požádal náměstka ministra financí o schválení tohoto rozhodnutí.

26. Dne 7. srpna 1995 Státní legislativní rada vyjádřila názor. že kino nemá být žadateli vráceno z následujících důvodů. I když athénský soud prvního stupně zrušil příkaz k vystěhování z 23. října 1989, nenařídil vrácení kina žadateli. Ve svém rozhodnutí z 25. října 1995 soud prvního stupně rozhodl, že neexistuje povinnost kino vrátit. Dále podle judikatury, vztahující se ke státem vlastněným nemovitostem, nájemní smlouva mezi dědici K. N. a žadatelem je neplatná. Proto by Ministerstvo financí jednalo nezákonně. pokud by zrušilo převod kina na ilioupolisskou městskou radu. Dne 3. září 1996 náměstek ministra financí schválil stanovisko Státní legislativní rady.

27. Dne 31. října 1990 athénský správní soud zamítl žadatelovu žalobu z 21. prosince 1994 z důvodu příslušnosti civilního soudu.
Dne 17. prosince 1990 žadatel podal u athénského soudu prvního stupně žalobu, ve které požadoval 10 000 000 GRD jako náhradu škody za ztrátu příjmů, kterou utrpěl v letech 1995 a 1996 v důsledku nemožnosti provozovat kino, a dále jako náhradu morální újmy. Žaloba měla být projednána 13. listopadu 1997, ale ke dni jednání tohoto Soudu řízení stále probíhá.

28. Dne 7. ledna 1997 vyšetřovací oddělení athénského trestního soudu rozhodlo o zahájení trestního řízení proti ilioupolisskému starostovi z důvodu opomenutí povinnosti.

29. Dne 27. ledna 1988 žadatel podal žalobu proti státu a ilioupolisské městské radě a požadoval 32 000 000 GRD a úrok za ztrátu příjmů v roce 1997 a jako náhradu morální újmy. Toto řízení ke dni jednání Soudu stále probíhá.

30. Ilioupolisská městská rada dosud kino, které žadateli nebylo vráceno, provozuje. Žadatel nemá nikde jinde žádné přírodní kino.

**II. Příslušné domácí právo a praxe**

**A. Správní příkaz k vystěhování**

31. Nemovitý majetek státu je chráněn proti zásahu třetích osob zákonem č. 263/1968, doplňujícím a

rozšiřujícím ustanovení o státním majetku.

Paragraf 2 (2) a (3) zákona stanoví:

„... Příslušný daňový úředník vydá správní příkaz k vystěhování každé osoby, která protiprávně zadržuje veřejný majetek. Žádost o zrušení tohoto příkazu se podává u příslušného oblastního soudu do třiceti dnů ode dne jeho doručení. ... Odvolání proti rozhodnutí oblastního soudu se podává ve třicetidenní lhůtě předsedovi soudu prvního stupně, který provede řízení podle zvláštního ustanovení článku 634 občanského soudního řádu. Proti rozhodnutí předsedy soudu prvního stupně není odvolání přípustné. Rozhodnutí, které je vydáno v důsledku uvedeného postupu, není překážkou pro strany, aby zajistily svá práva v řádném řízení."

Žádosti o zrušení a celý proces napadení správních příkazů k vystěhování se týkají výlučně platnosti příkazu k vystěhování, nikoliv určení vlastnického práva nebo držby.

32. Při zrušení správního příkazu k vystěhování a pokud je žádoucí vydat rozhodnutí o opětovném uvedení žadatele do držby, musí být podána žádost o opětovné uvedení do držby, a to buď současně se žádostí o zrušení – v tom případě je vydáno v případě připuštění žádosti odpovídající následné rozhodnutí – nebo samostatně u příslušného soudu (žaloba na určení držby). Žádost o opětovné uvedení do držby nepodléhá lhůtám stanoveným paragrafem 2 zákona č. 263/1968 pro žádosti o zrušení příkazu k vystěhování, neboť zde není příslušné ustanovení (rozhodnutí athénského odvolacího soudu č. 6802/89, Zprávy 1990, str. 778–779, rozhodnutí athénského soudu prvního stupně č. 25950/1995, názor Státní legislativní rady č. 464/96, přílohy 14a, 14b a 13c).
B. Ochrana nájemců jako držitelů věci

33. Nájemce věci je držitelem pronajaté věci. Toto právo držby je vnitrostátním právem chráněno. Faktická i právní ochrana držby je v řeckém právu upravena článkem 997 a násl. občanského zákoníku.

34. Článek 997 občanského zákoníku nazvaný „ochrana držitelů" stanoví:

„V případě nezákonného zásahu do držby nebo oprávnění držby nebo v případě odnětí držby má osoba, která je nájemcem nebo uschovatelem nebo je v jiném obdobném právním postavení, vstoupí do držby nebo práva osoby, která věc užívala, rovněž nárok na ochranu držby vůči třetím osobám."

35. ochrana držby, Kterou mohou uplatňovat nájemce a držitel pronajaté věci, je stanovena články 981 a násl. občanského zákoníku.

Článek 987 uvádí:

„Držitel, který byl neoprávněně zbaven držby, má nárok žádat opětovné uvedení do držby na osobách, které neoprávněně drží věc. Nárok na náhradu škody podle ustanovení o úmyslném porušení práva není tímto vyloučen."

Článek 989 uvádí:

„Držitel, do jehož držby bylo nezákonně zasaženo, má právo žádat o vydání příkazu ke zdržení se zásahu, a to do budoucna. Nárok na náhradu škody podle ustanovení o úmyslném porušení práva není tímto vyloučen."

Článkem 989 je držitel chráněn v případě zbavení držby, ta znamená, pokud je zbaven kontroly nad věcí. Článkem 989 je rovněž chráněn v případě zásahu, zejména zásahu do své kontroly nad věcí, který však nevede ke zbavené držby. Klasickým příkladem zásahu podle judikatury domácích soudů je hrozit držiteli zákazem na základě zvláštního zákona o držbě.

Účelem těchto prostředků je chránit samotnou držbu bez ohledu na to, zda je po právu či nikoli. Za

tímto účelem článek 991 občanského zákoníku stanoví:

„Žalovaný v řízení o zásahu nebo zbavení držby může tvrdit, že má právo kontroly nad věcí, pouze v případě, že toto právo bylo potvrzeno konečným rozhodnutím soudu po provedeném řízení mezi ním a žalobcem."

V souladu s článkem 997 občanského zákoníku má držitel tato práva vůči třetím osobám a nikoli vůči držiteli, od jehož oprávnění svou držbu odvozuje. Proti němu má práva stanovená vzájemným právním vztahem.

36. Pokud držitel podá žalobu ve věci držby, jde buď o žalobu na opětovné uvedení do držby nebo zdržení se zásahu, což závisí na tom, zda byl vystěhován nebo je pouze rušen výkon kontroly věci. Dále má držitel právo v témže řízení žádat náhradu utrpěných škod podle ustanovení o úmyslném porušení práva (článek 914 a násl.).

37. Ve vztahu k povinnosti státu zaplatit náhradu je užíván paragraf 105 prováděcího předpisu k občanskému zákoníku. podle kterého nezákonné jednání ze strany státních úředníků zakládá povinnost zaplatit náhradu bez ohledu na to, zda přestupek byl spáchán příslušnými úředníky. Navíc, pokud nezákonná situace nastane na základě správního rozhodnutí, není požadováno předchozí zrušení tohoto rozhodnutí. Soud může rozhodnout o platnosti správního rozhodnutí během řízení a není nezbytné jeho předchozí rozhodnutí o platnosti správního aktu.

**C. Ochrana držitelů vůči pronajímatelům**

38. Držitel, jehož právo je založeno nájemní smlouvou. je rovněž chráněn proti pronajímateli. pokud nemůže užívat pronajatou věc.

39. Článek 583 občanského zákoníku stanoví:

„Pokud dohodnuté užívání pronajaté věci je nájemci odejmuto zcela nebo částečně na základě práva třetí osoby (právní vada), použijí se články 576 až 579 a 582. Nájemce může rovněž odstranit právní vadu na náklady pronajímatele."

40. V tomto případě nájemcova práva podle článků 576 až 579 a 582, na které se odvolává článek 583, jsou následující: právo snížit nájemné nebo jej neplatit, právo na náhradu škody, právo podat žalobu na pronajímatele, aby odstranil právní vadu, a právo ukončit nájem. Kromě práva podat žalobu na pronajímatele, aby odstranil právní vadu, nájemce jakožto držitel může rovněž podat žalobu o určení držby na své vlastní náklady (článek 997). Pronajímatel je vyviněn z odpovědnosti pouze tehdy, pokud pronajímatel věděl o vadě v době uzavření smlouvy o pronájmu.

**D. Komerční nájmy**

41. Konečně pronájem věcí za účelem podnikání (komerční nájem) se rovněž řídí všemi výše uvedenými ustanoveními na základě paragrafu 29 zákona č. 813/1978, ve znění prezidentského dekretu č. 34/1995. Toto ustanovení zní takto:

„Mimo dále uvedeného, pronájmy podle tohoto zákona se řídí smluvními ustanoveními a ustanoveními občanského zákoníku."

## JEDNÁNÍ PŘED KOMISÍ

42. Pan Iatridis se obrátil na Komisi dne 28. března 1996. Tvrdil, že byly porušeny články 6 § 1, 8 a 13 Úmluvy a článek 1 Protokolu č. 1.

43. Dne 2. července 1998 Komise (První komora) prohlásila stížnost (č. 31107/96) za částečně

přípustnou. Ve své zprávě z 16. dubna 1998 (článek 31) vyjádřila názor, že došlo k porušení článku 13 a článku 1 Protokolu č. 1 (čtrnácti hlasy k jednomu) a že není nezbytné zkoumat případ rovněž podle článků 6 § 1 a 8 Úmluvy (jednomyslně).

## KONEČNÉ NÁVRHY PŘEDLOŽENÉ SOUDU

44. Vláda požádala Soud, aby zamítl podání Georgiose Iatridise proti Řecku.

45. Žadatel požádal, aby Soud

a) prohlásil za přípustné a shledal oprávněnými po skutkové i právní stránce stížnosti, že Řecká republika porušila článek 1 Protokolu č. 1 a články 8 a 13 Úmluvy.

b) dospěl ke stejnému závěru, pokud se týče článku 6 Úmluvy, jestliže Soud neshledá porušení článku 13.

c) rozhodl, že Řecká republika je povinna zaplatit žadateli jako spravedlivé zadostiučinění částku 497 337 000 drachem spolu s úroky používanými v obchodním styku, vše splatno po vydání rozsudku.

d) nařídil Řecké republice, aby ukončila porušování práv tím, že umožní žadateli obnovit kino.

## PRÁVNÍ ZJIŠTĚNÍ

### 1. Předběžné námitky vlády

### A. Nedostatek vyčerpání vnitrostátních prostředků

46. Zásadní námitkou Vlády – již před Komisí – bylo, že pan Iatridis nevyčerpal vnitrostátní prostředky.

Za prvé nepodal při napadení platnosti příkazu k vystěhování u athénského soudu prvního stupně – nebo alespoň následně – žádost (podle článků 987, 989 a 997 občanského zákoníku) o navrácení pozemku, na kterém bylo vybudováno kino. Je již zakotvenou soudní praxí, že bez této žádosti lze dosáhnout nejvýše zrušení příkazu – soud pouze zjišťuje, zda byly splněny podmínky pro vydání příkazu, a nezabývá se právními otázkami vlastnictví, užívání nebo držby. Navíc soudní rozhodnutí o vrácení pozemku žadateli by nebylo vynutitelné vůči státu, neboť paragraf 8 zákona č. 2097/1952 (o imunitě státu vůči exekuci) se vztahuje pouze na peněžní nároky.

Za druhé některá řízení zahájená žadatelem o náhradu škody vůči státu dosud probíhají před athénským soudem prvního stupně. Možnost, že by mohl obdržet náhradu pouze za ztrátu příjmů v letech, kdy bylo kino zavřené, není rozhodující, neboť stále má své vybavení a mohl si zařídit podnikání jinde.

Za třetí, kdyby si žadatel nebyl býval vědom sporů ohledně pozemku, mohl žalovat dědice K. N. o náhradu škody podle článků 576 – 579, 582 a 587 občanského zákoníku.

47. Soud znovu připomněl, že jedinými prostředky, jejichž vyčerpání požaduje článek 35 Úmluvy, jsou ty, které jsou dostupné a dostatečné a vztahují se k tvrzenému porušení (viz rozsudek ve věci Tsomtsos a další v. Řecko z 15. listopadu 1996, Záznamy o rozsudcích a rozhodnutích 1996-V, str. 1713, § 52).

Pokud jde o první část námitky, Soud, stejně jako Komise a žadatel, zjišťuje, že žadatel podal zvláštní, paragrafem 2 (3) zákona č. 263/1968 k tomu určenou žádost u Athénského soudu prvního

stupně, ve které žádal zrušení správního příkazu k vystěhování. Soud rozhodl v jeho prospěch s odůvodněním, že podmínky pro vydání takového příkazu nebyly splněny. Ministr financí však odmítl odsouhlasit vrácení kina. Ve světle uvedeného postoje žaloba podle článku 987 a 989 občanského zákoníku – i za předpokladu jejího úspěchu – by pravděpodobně nevedla k jinému výsledku, než byl výsledek žádosti o zrušení správního příkazu. Žadatele nelze kritizovat, že nevyužil právního prostředku, který by mířil v podstatě ke stejnému cíli a který by navíc neměl zřejmě větší naději na úspěch (viz mutatis mutandis rozsudek ve věci Miailhe v. Francie z 25. února 1993, řada A, č. 256-C, str. 87, § 27).

Pokud jde o druhou část stížnosti, Soud má za to, že žaloby na náhradu škody mohou někdy být dostačujícím prostředkem, zejména pokud kompenzace je jediným prostředkem k nápravě utrpěného bezpráví. V tomto případě však kompenzace by nebyla alternativou opatření, která by býval měl řecký právní řád poskytnout žadateli k překonání skutečnosti, že nemohl znovu získat držbu kina i přes soudní rozhodnutí, kterým byl příkaz k vystěhování zrušen. Dále, různé procesy probíhající před athénským soudem prvního stupně jsou rozhodující pouze ve vztahu k poskytnutí spravedlivého zadostiučinění podle článku 41 Úmluvy (viz mutatis mutandis rozsudek ve věci Hornsby v. Řecko z 19. března 1997, Záznamy 1997-II, str. 509, § 37).

Ke třetí části námitky Soud znovu připomíná, že článek 35 vyžaduje vyčerpání pouze těch prostředků, které se vztahují k tvrzeným porušením. Žalobu na soukromou osobu nelze považovat za takový prostředek, který se vztahuje k činnosti státu, v tomto případě odmítnutí splnit rozhodnutí soudu a vydání kina žadateli (viz rozsudek ve věci Pine Valley Developments a další v. Irsko z 29. listopadu 1991, řada A, č. 222, str. 22, § 48).

Námitku je tedy nutno zamítnout.

**B. Nedodržení šestiměsíční lhůty**

48. Vláda požádala Soud, aby žádost podle článku 35 Úmluvy zamítl, neboť žadatel se neobrátil na Komisi během šesti měsíců ode dne, kdy athénský soud prvního stupně svým rozhodnutím zrušil příkaz k vystěhování. Podle jejího názoru toto rozhodnutí nevedlo k trvalé situaci, neboť soud nenařídil, aby stát vrátil kino žadateli, a tento proto neměl k němu věcné právo, navíc žadatel mohl změnit situaci buď žádostí o znovuuvedení do držby nebo převedením svého podnikání jinam.

49. Komise došla k závěru, že odmítnutí ministra financí splnit rozhodnutí soudu prvního stupně vedlo k trvalé situaci, takže se neaplikuje šestiměsíční lhůta.

50. Soud sdílí názor Komise. Rovněž poukazuje na to, že žadatel nemohl získat zpět kino, pokud by ministr financí nejprve nezrušil jeho převod na ilioupolisskou městskou radu. Žadatel obdržel kopii doporučení Státního pozemkového úřadu k uvedenému postupu – bez tohoto doporučení nemohlo ministerstvo rozhodnout – až 7. listopadu 1995, ministra požádal o jeho odsouhlasení 15. listopadu (viz odstavec 25 výše). Z toho vyplývá, že podáním žádosti ke Komisi dne 28. března 1996 žadatel šestiměsíční lhůtu dodržel.
Proto je nutné námitku zamítnout.

**II. Údajné porušení článku 1 Protokolu č. 1**

51. Pan Iatridis tvrdil, že došlo k porušení článku 1 Protokolu č. 1, který stanoví:

„Každá fyzická nebo právnická osoba má právo pokojně užívat svůj majetek. Nikdo nemůže být zbaven svého majetku s výjimkou veřejného zájmu a za podmínek, které stanoví zákon a obecné zásady mezinárodního práva.

Předchozí ustanovení nebrání právu států přijímat zákony, které považují za nezbytné, aby upravily užívání

majetku v souladu s obecným zájmem a zajistily placení daní a jiných poplatků nebo pokut.“

52. Žadatel zdůraznil, že v roce 1978 si pronajal přírodní kino od K. N., který jednal jako jeho majitel, a on tam držel pronajatou nemovitost až do roku 1985 bez jakékoli námitky státu. Rozhodnutí ministra zemědělství z roku 1953 (viz odstavec 8 výše) pouze vymezilo hranice mezi tou částí „Karrasova statku“, která je zapsána jako les, a plochou určenou k zastavění, která patří K. N. Z plánů je jasné, že kino patří do druhé části, svou plochou spadá do území určeného k zastavění a je vzdáleno od pozemku, který byl převeden na policejní družstvo a kterého se týká rozsudek č. 4910/1977. Jakkoli vlastnictví kina je doposud předmětem sporu mezi státem a těmi, kdo pozemek žadateli pronajali, tj. dědici K. N., přesto se stát od začátku až do současnosti vždy k dědicům choval jako ke skutečným vlastníkům, neboť od nich vymáhal dědickou daň z pozemku, navíc stavební povolení na kino bylo vydáno dědicům K. N. jakožto vlastníkům pozemku. Ve svém rozsudku z 21. června 1977 odvolací soud určil pouze vlastnictví k pozemku převedenému na policejní družstvo, nikoli k předmětnému území, které je zcela oddělené a vzdálené od druhého pozemku. Žadatel proto v roce 1978 neměl žádný důvod pro sebemenší pochybnosti o tom, že dědicové K. N. pozemek vlastní.

53. Vláda tvrdila, že správní příkaz k vystěhování pouze zbavil žadatele právo pozemek užívat a držet a nezakazoval mu podnikání – žadatel měl čtyři roky na to, aby si našel jiné místo pro podnikání, které neutrpělo žádnou újmu v důsledku výkonu rozhodnutí. Dále je nájemcovo právo užívat pronajatou věc omezeno ve svém rozsahu a co do trvání (protože nájem může kterákoli strana kdykoli ukončit) a je relativní (protože nemůže být uplatňováno vůči třetí straně, která má na pronajatou věc přednostní právo, jakým je majetkové právo k věci). Tedy pronájem nikdy nedával žadateli dostatečně odůvodněné vlastnické právo vynutitelné vůči státu. Jakákoli zbylá pochybnost, pokud šlo o vlastnictví státu k pozemku nárokovanému dědici K. N., byla rozptýlena rozsudkem odvolacího soudu (č. 4910/1977 z 21. června 1977 – viz odstavec 14 výše), ve kterém bylo rozhodnuto, že celé sporné území patří státu. Žadatel to mohl zjistit v zástavním rejstříku. Rozhodnutí soudu prvního stupně z 23. října 1989 nevytvořilo žadateli žádné právo k předmětnému pozemku, neboť se řízení týkalo pouze formální platnosti příkazu k vystěhování a nikoli případných vlastnických práv stran. Vedle toho žadatel mohl požadovat náhradu škody od pronajímatelů za to, že mu pronajali pozemek, který nemohl užívat z důvodu právní vady. Konečně, což je nejdůležitější, žadatel, který stále vlastní vybavení kina, měl možnost začít podnikat kdekoli jinde.

54. Soud znovu připomíná, že pojetí „majetku“ v článku 1 Protokolu č. 1 má samostatný význam, který se neomezuje jen na vlastnictví hmotných věcí: na určitá další práva a zájmy vytvářející majetek lze pohlížet jako na „majetková práva“, proto jako na „majetek“ z hlediska tohoto ustanovení (viz rozsudek ve věci Gasus Dosier - und Fördertechnik GmbH v. Nizozemí z 23. února 1995, řada A, č. 306-B, str. 46, § 53).

V této souvislosti Soud na samém začátku zjišťuje, že vlastnictví parcely kina je předmětem sporu mezi pronajímateli a státem již od roku 1953 a tento spor dosud nebyl ke dni přijetí tohoto rozsudku vyřešen. Není úkolem Soudu při rozhodování o tomto případu, aby vstupoval na místo vnitrostátních soudů a určoval, zda sporný pozemek patří státu nebo zda pronájem mezi dědici K. N. a žadatelem byl podle řeckého práva od počátku neplatný. Soud se spokojí s konstatováním, že dříve, než byl žadatel vykázán, provozoval kino jedenáct let na základě formálně platné nájemní smlouvy bez jakéhokoli zásahu úřadů a v důsledku toho si vybudoval okruh zákazníků, což je hodnota sama o sobě (viz rozsudek ve věci Van Marle a další v. Nizozemí z 26. června 1986, řada A, č. 101, str. 12, § 41). V této souvislosti má Soud na zřeteli úlohu přírodních kin v místním kulturním životě v Řecku a skutečnost, že okruh zákazníků takového kina tvoří především místní usedlíci.

55. Podle ustálené rozhodovací praxe Soudu článek 1 Protokolu č. I, který svou podstatou zaručuje právo vlastnictví, zahrnuje tři různá pravidla (viz rozsudek ve věci James a další v. Spojené království

z 21. února 1986, řada A, č. 98-B, str. 29-30, § 37): první pravidlo, zakotvené v první větě prvního odstavce, je obecně prohlašuje zásadu pokojného užívání majetku, druhé pravidlo obsažené v druhé větě prvního odstavce se týká zbavení majetku a tuto skutečnost podřizuje určitým podmínkám, třetí pravidlo vyslovené ve druhém odstavci uznává právo Vysokých smluvních stran, aby mimo jiné upravily užívání majetku v souladu s obecným zájmem. Druhé a třetí pravidlo určitým způsobem zasahují do práva pokojného užívání majetku, proto je třeba je vykládat ve světle obecné zásady zakotvené v prvním pravidle.

Soud zjišťuje, že žadatel, který měl zvláštní oprávnění k provozování pronajatého kina, byl vystěhován ilioupolisskou městskou radou a nepodniká jinde. Soud rovněž zjišťuje, že přes soudní rozhodnutí o zrušení příkazu k vystěhování se pan Iatridis nemůže znovu stát držitelem kina, neboť ministr financí odmítá zrušit jeho převod na městskou radu (viz odstavec 26 výše).

Za těchto okolností došlo k zásahu do žadatelových majetkových práv. Protože je pouze nájemcem prostor k podnikání, tento zásah nevede ani k vyvlastnění, ani není opatřením k úpravě užívání majetku, ale dopadá na něj první věta prvního odstavce.

56. Žadatel poukázal na skutečnost, že deset let poté, co soud prvního stupně zrušil příkaz k vystěhování, stát stále svévolně a nezákonně drží kino a odmítá je vrátit.

57. Vláda toto tvrzení zpochybnila a poukázala na to, že pozemek s kinem je součástí mnohem většího území, které patří státu.

58. Soud znovu připomíná, že prvním a nejdůležitějším požadavkem článku 1 Protokolu č. I je, že jakýkoli zásah veřejné moci do pokojného užívání majetku musí být zákonný: druhá věta prvního odstavce opravňuje zbavení majetku pouze „za podmínek stanovených zákonem“ a druhý odstavec uznává, že státy mají právo kontrolovat užívání majetku prosazováním „zákonů“. Navíc zákonnost, jeden ze základních principů demokratické společnosti, je vlastní všem článkům Úmluvy (viz rozsudek ve věci Amuur v. Francie z 25. června 1996, Záznamy 1996-III, str. 850–851, § 50) a zahrnuje povinnost státu nebo jiné veřejné moci, aby se podvolily rozsudkům ve svůj neprospěch (viz mutatis mutandis výše citovaný rozsudek ve věci Hornsby, str. 511, § 41). Z toho vyplývá, že otázka, zda bylo dosaženo spravedlivé rovnováhy mezi požadavky obecných zájmů společnosti a požadavky na ochranu základních práv jednotlivce (viz rozsudek ve věci Sporrong a Lönnroth v. Švédsko z 23. září 1982, řada A, č. 52, str. 26, § 69) je relevantní pouze tehdy, jestliže bylo zjištěno, že zkoumaný zásah odpovídá požadavku na zákonnost a nebyl svévolný.

59. Vláda prohlásila, že žadateli bylo nařízeno dvakrát vyklidit prostory před tím, než byl vystěhován (v roce 1985 a 1988 – viz odstavec 17 výše). Měl proto možnost požádat soudy o ochranu nebo pokračovat v podnikání někde jinde. Kromě toho athénský soud prvního stupně ve svém rozhodnutí z 23. října 1989 nenařídil vystěhování městské rady z kina a znovuuvedení žadatele (viz odstavec 19 výše). Takový příkaz ke znovuuvedení mohl být vydán pouze v případě, že by žadatel o něj výslovně požádal, odděleně od žádosti o zrušení příkazu k vystěhování.

60. Žadatel popřel, že taková žádost by byla vhodná nebo účinná. I za předpokladu, že by dostal usnesení soudu, aby byl znovu uveden do kina, nebyla žádná právní cesta, kterou by mohl obnovit svou držbu. I když by žádost směřovala proti ilioupolisské městské radě, rozhodnutí by bylo závazné pouze vůči ní a nic by nebránilo státu převést kino na jinou veřejnou instituci a dokonce, pokud by podal návrh vůči samotnému státu, neměl by opravný prostředek v případě, že by ho ministr znovu odmítl.

61. Soud poznamenává, že ti, kteří před něj předstupují, mají na tento bod odlišné názory, ale není úkolem Soudu, aby spor vyřešil, zejména proto, že rozhodnutí č. 26/1997 vyšetřovacího oddělení

athénského trestního soudu, kterým bylo zahájeno trestní řízení proti ilioupolisskému starostovi z důvodu opomenutí povinnosti (viz odstavec 28 výše) zřejmě dokládá, že zvláštní příkaz ke znovuuvedení žadatele do držby není třeba. Rovněž soud prohlásil, že ačkoli „ani záznam ze správního řízení z 2. dubna 1990, ani názor celé Státní legislativní rady č. 508/1991, ani doporučení představenstva Státního pozemkového úřadu z 3. července 1995 nebyly zavazující nebo vynutitelné, přesto neznamenaly, že ilioupolisská městská rada … měla právo neuposlechnout zákon a očekávat donucovací řízení stejně jako soukromá osoba, která záměrně odmítne dostát svým zákonným nebo smluvním povinnostem“.

V tomto případě jsou i jiné úvahy, o které může Soud opřít své rozhodnutí. Vystěhování žadatele 17. března 1989 jistě mělo právní oporu ve vnitrostátním právu, a to zejména správní příkaz k vystěhování vydaný 9. února 1989 státem kontrolovaným orgánem, pozemkovým oddělením attické prefektury, přičemž kino bylo mezitím převedeno Státním pozemkovým úřadem na ilioupolisskou městskou radu. Avšak 23. října 1989 athénský soud prvního stupně projednal případ v souhrnném řízení a zrušil příkaz k vystěhování na základě toho, že nebyly splněny podmínky pro jeho vydání. Od tohoto okamžiku žadatelovo vystěhování již nebylo právně platné a ilioupolisská městská rada se stala protiprávním držitelem a měla vrátit kino žadateli tak, jak bylo i doporučeno všemi orgány, jejichž stanovisko si ministr financí vyžádal, tedy Ministerstvem financí, Státní legislativní radou a Státním pozemkovým úřadem (viz odstavce 20, 21 a 25 výše). Podrobněji uvedeno, posledně jmenovaný orgán navrhl, aby ministr zrušil převod kina na městskou radu, obnovil užívací právo pana Iatridise a znovu ho uvedl do držby pronajatého majetku. Ministr však odmítl tento návrh schválit, což je nezbytné pro to, aby žadatel byl znovu uveden do držby.

62. Soud má stejně jako Komise za to, že zkoumaný zásah spočívá v porušení řeckého právního řádu a je tedy neslučitelný s žadatelovým právem na pokojné užívání majetku. V důsledku tohoto závěru není nezbytné zkoumat, zda bylo dosaženo spravedlivé rovnováhy mezi obecnými zájmy společnosti a požadavky na ochranu základních práv jednotlivce.

Došlo tedy k porušení článku 1 Protokolu č. 1.

**III. Údajné porušení článku 13 Úmluvy**

63. Pan Iatridis se rovněž odvolal na článek 13, který stanoví:

„Každý, jehož práva a svobody přiznané touto Úmluvou byly porušeny, musí mít účinné právní prostředky nápravy před národním orgánem, i když se porušení dopustily osoby při plnění úředních povinností.“

Žadatel tvrdil, že jediný prostředek řeckého právního řádu pro napadení příkazu k vystěhování, kterým je žádost k civilnímu soudu, aby ho zrušil, nelze považovat za „účinný“ ve smyslu článku 13, protože i kdyby taková žádost byla úspěšná, navrácení dotyčného majetku závisí na uvážení a dobré vůli příslušných státních orgánů.

64. Vláda v podstatě zopakovala své argumenty, které se týkají tvrzení, že vnitrostátní prostředky nebyly vyčerpány.
Komise se odvolala na závěry, ke kterým došla v tomto bodě, a konstatovala, že článek 13 byl porušen.

65. Soud poznamenává, že stížnost podle článku 13 vyplývá ze skutečností totožných s těmi, které byly zkoumány při projednávání námitky nevyčerpání a stížnosti podle článku 1 Protokolu č. I. Avšak je rozdílná povaha zájmů chráněných článkem 13 Úmluvy a článkem 1 Protokolu č. I. První poskytuje procesní záruku, totiž „právo na účinný právní prostředek“, zatímco procesní požadavek zakotvený ve druhém je součástí širšího účelu zajištění ochrany práva na pokojné užívání majetku. S přihlédnutím k rozdílnému účelu záruk poskytovaných těmito dvěma články Soud rozhodl, že je v

tomto případě účelné přezkoumat tytéž skutečnosti podle obou článků (viz mutatis mutandis rozsudek ve věci McMichael v. Spojené království z 24. února 1995, řada A, č. 307-B, str. 57, § 91).

66. Řecký právní systém poskytuje prostředek ve formě žádosti o zrušení příkazu k vystěhování, který byl žadateli dostupný nejen teoreticky – sám ho úspěšně využil, neboť athénský soud prvního stupně rozhodl v jeho prospěch (viz odstavec 19 výše). Avšak Soud znovu připomíná, že prostředek požadovaný článkem 13 musí být „účinný“ jak v praxi, tak právně, zejména v tom smyslu, že jeho výkon nesmí být neoprávněně zdržován jednáním či opomenutím orgánů odpovědného státu (viz rozsudek ve věci Aksoy v. Turecko z 18. prosince 1996, Záznamy 1996-VI, str. 2286, § 95 in fine). Ve světle odmítnutí ministra financí splnit rozsudek soudu prvního stupně v tomto případě zkoumaný prostředek nelze považovat za „účinný“ ve smyslu článku 13 Úmluvy.

Proto tedy došlo k porušení tohoto článku.

**IV. Údajné porušení článků 6 § 1 a 8 Úmluvy**

67. Žadatel rovněž tvrdil, že byly porušeny články 6 § 1 a 8 Úmluvy, které stanoví:

Článek 6 § 1

„Každý má právo, aby jeho záležitost byla … projednána … soudem …“

Článek 8

„1. Každý má právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence.

2. Státní orgán nemůže do výkonu tohoto práva zasahovat kromě případů, kdy je to v souladu se zákonem a nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví a morálky nebo ochrany práv a svobod jiných.“

68. S ohledem na ustanovení článku 6 § 1 žadatel tvrdil, že pokud Soud rozhodne, že žádost o zrušení příkazu k vystěhování je účinným prostředkem podle článku 13, vyplyne, že odpovědný stát porušil své závazky podle článku 6 tím, že neuposlechl rozhodnutí athénského soudu prvního stupně z 23. října 1989. Na podporu svého tvrzení pan Iatridis uvedl rozsudek Soudu ve věci Hornsby (výše citovaný rozsudek).

Pokud jde o článek 8, žadatel poukázal na okolnosti svého vystěhování, údajné překvapení ze strany úřadů, které si vnutily vstup do kina v jeho nepřítomnosti a dokonce odnesly vybavení kina a jeho osobní věci. Tvrdil, že toto jednání porušilo jeho právo na respektování obydlí, které je odlišné od porušení článku 1 Protokolu č. I.

68. Ve své žádosti Soudu ohledně případu se Vláda vyjádřila pouze k problémům podle článku 1 Protokolu č. 1 a článku 13 Úmluvy. Ve svém podání se však krátce zmínila o stížnostech podle článků 6 a 8 Úmluvy.

69. Soud znovu připomíná, že má plnou pravomoc v případě, který je mu předložen. Rozsah této pravomoci je vymezen rozhodnutím Komise o přípustnosti. V takto stanoveném rámci může Soud posoudit veškeré skutečnosti i právní otázky, které se v řízení před ním objeví (viz rozsudek ve věci Erdagöz v. Turecko z 22. října 1997, Záznamy 1997-VI, str. 2310–11, §§ 31–36). Avšak ačkoli Soud má za to, že okolnosti tohoto případu nejsou omezeny jen na články uvedené v žádosti Vlády ohledně případu, poznamenává, že žadatelovy stížnosti podle článků 8 a 6 § 1 Úmluvy jsou ve své podstatě stejné jako stížnosti podle článku 1 Protokolu č. I a článku 13 Úmluvy.

**V. Aplikace článku 41 Úmluvy**

70. Článek 41 Úmluvy stanoví:

„Jestliže Soud zjistí, že došlo k porušení Úmluvy nebo Protokolů k ní a jestliže vnitrostátní právo dotčené Vysoké smluvní strany umožňuje pouze částečnou nápravu, přizná Soud v případě potřeby poškozené straně spravedlivé zadostiučinění."

71. Podle názoru žadatele pro to, aby „zadostiučinění" podle článku 41 bylo „spravedlivé", nemělo by se omezit pouze na náhradu za ztrátu příjmů a podnikání jako takového, ale mělo by také zajistit náhradu morální újmy, kterou utrpěl jakožto 66letá osoba v době vystěhování a 75letá v době podání k tomuto Soudu.

Pod položkou peněžitá škoda žadatel požadoval 364 788 000 drachem (GRD) za ztrátu z příjmu za prodej vstupenek, inzerci, tržby z drobného prodeje, za hodnotu vybavení odstraněného během vyklizování a za ztrátu zákazníků.

Na náhradu morální újmy požadoval GRD 50 000 000. Konečně na náklady právního zastoupení požadoval částku odpovídající 20 % částky, kterou mu Soud přizná na náhradu peněžité škody a morální újmy, pokud shledá, že došlo k porušení. Vysvětlil, že tento požadavek se zakládá na smlouvě (připojené k jeho podání) mezi ním a jeho právními zástupci, která je uložena jak u daňového úřadu, tak u athénské advokátní komory. S ohledem na své požadavky na náhradu škody požadoval tedy GRD 82 957 000 na náklady a výdaje, k tomu je nutno připočíst náklady a výdaje právních zástupců spojené s jejich přítomností na jednání dne 17. prosince 1998, tedy celkovou částku GRD 1 226 500.

72. Vláda prohlásila, že dříve než se bude zabývat otázkou spravedlivého zadostiučinění, Soud by měl vzít v úvahu skutečnost, že žadatel se sám rozhodl, že nezačne jinde podnikat poté, co byl vystěhován. Rovněž zdůraznila, že žadatelův nárok na náhradu ztráty příjmů za léta 1989–1993 je nyní podle řeckého práva promlčen. Dále Soud by neměl žadateli přiznávat náhradu za ztrátu podnikání, neboť byl nadále vlastníkem vybavení pro podnikání. Navíc se částky požadované podle článku 41 liší od částek, které žadatel požadoval jako náhradu před vnitrostátními soudy, takže způsob výpočtu dříve uvedených částek je pochybný. Konečně Vláda požádala Soud, aby přihlédl ke skutečnosti, že některá z řízení doposud probíhají, takže žadateli mohou určité částky být přiznány domácími soudy, proto by rozhodnutí Soudu podle tohoto článku bylo předčasné.

Pokud jde o náklady na právní zastoupení, Vláda zdůraznila, že se necítí být vázána dohodou mezi žadatelem a jeho právníky a že je ochotna uhradit objektivně rozumné náklady, zatímco částky předložené žadatelem se jeví, minimálně na řecké poměry, přehnané.

73. S ohledem na specifické okolnosti případu Soud má za to, že aplikace článku 41 je předčasná. Soud si vyhrazuje možné rozhodnutí uvedené otázky s přihlédnutím k možnosti, že mezi žadatelem a odpovědným státem dojde k dohodě (ustanovení 75 §§ 1 a 4 Jednacího řádu Soudu).

**VÝROK**

Z TĚCHTO DŮVODŮ SOUD

1. *Zamítá* šestnácti hlasy k jednomu předběžnou námitku Vlády, že nebyly vyčerpány vnitrostátní prostředky.

2. *Zamítá* jednomyslně předběžnou námitku Vlády, že nebyla dodržena šestiměsíční lhůta.

3. *Potvrzuje* jednomyslně, že došlo k porušení článku 1 Protokolu č. 1.

4. *Potvrzuje* šestnácti hlasy k jednomu, že článek 13 Úmluvy byl porušen.

5. *Potvrzuje* jednomyslně, že není nutno zkoumat stížnosti podle článků 6 § 1 a 8 Úmluvy.

6. *Potvrzuje* jednomyslně, že otázka použití článku 41 Úmluvy není zralá pro rozhodnutí, a proto

a) si vyhrazuje možné rozhodnutí uvedené otázky,

b) vyzývá Vládu a žadatele, aby předložili v nadcházejících třech měsících písemná podání ve věci a zejména Soud uvědomili, pokud dosáhnou dohody,

c) vyhrazuje si další jednání ve věci a zmocňuje předsedu Velkého senátu, aby je v případě potřeby stanovil.

Vyhotoveno v anglickém a francouzském jazyce a vyhlášeno na veřejném zasedání v Paláci lidských práv ve Štrasburku 25. března 1999.

Michele de SALVIA
tajemník

Elisabeth PALMOVÁ
předsedkyně